

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 30.6.2009
KOM(2009) 314 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

**om hvordan de aftaler om ris, der er indgået efter proceduren i artikel XXVIII i GATT,
har fungeret**

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om hvordan de aftaler om ris, der er indgået efter proceduren i artikel XXVIII i GATT, har fungeret

1. INDLEDNING

Efter reformen af den fælles markedsordning for ris i 2003 meddelte Kommissionen WTO, at EF havde til hensigt at ændre importindrømmelserne for afskallet ris (HS-kode 1006 20) og delvis sleben og sleben ris (HS-kode 1006 30) i EF-liste CXL, der er knyttet som bilag til GATT 1994.

Den nedsættelse af interventionsprisen på 50 %, som blev indført ved reformen, betød, at en videreførelse af den dagældende importordning¹ ville have medført en stærkt varierende grænsebeskyttelse, herunder endog nultold. Da dette indebar for stor usikkerhed for rissektoren, besluttede EF at dekonsolidere ordningen og indlede forhandlinger om at udskifte den med en mere passende ordning, som skulle gælde for alle EU-handelspartnere².

Med henblik herpå blev der i henhold til artikel XXVIII i GATT indledt forhandlinger med de fire lande, som størstedelen af EU's risimport kommer fra:

- Indien og Pakistan, der begge har en væsentlig leverandørinteresse i afskallet basmati-ris
- Amerikas Forenede Stater, der har en hovedleverandørinteresse i afskallet ris og en væsentlig leverandørinteresse i sleben ris, og
- Thailand, der har en hovedleverandørinteresse i sleben ris og en væsentlig leverandørinteresse i afskallet ris.

Da aftalen med Thailand blev undertegnet, forpligtede Kommissionen sig til at sende Rådet en rapport om, hvordan de indgåede aftaler fungerede, når der forelå data for de første produktionsår. Formålet var at skabe grundlag for at vurdere, hvilken indflydelse importen af de forskellige ristyper til EU ville have både på EU's produktion og de forarbejdede mængder³.

Derudover indeholder rapporten en undersøgelse af importen af sleben ris i små pakninger. Nogle medlemsstater udtrykte bekymring over de konsekvenser, som en eventuel stor importstigning af denne art ville få for EU's rissektor, når aftalerne var trådt i kraft. Kommissionen forpligtede sig til at afholde konsultationer med et eksportland, hvis importen fra dette land til EU skulle stige med over 25 % i et givet produktionsår.

¹ Hovednote 7 i EF's liste.

² Undtagen import omfattet af præferenceordninger, fx EBA, eller importkontingenter, fx Egypten.

³ Yderligere oplysninger om EU's rissektor findes på følgende websted:
http://ec.europa.eu/agriculture/markets/rice/index_en.htm

2. AFTALERNE

2.1. Oversigt

Aftalerne med Indien og Pakistan blev godkendt af Rådet den 11. august 2004⁴. Ifølge disse aftaler kunne der importeres **afskallet basmati-ris** til EU til nultold fra den 1. september 2004.

Aftalen med USA blev godkendt af Rådet den 21. juni 2005⁵ og blev anvendt med tilbagevirkende kraft fra den 1. marts 2005, dvs. midt i produktionsåret. Aftalen indeholder en metode til beregning af mestbegunstigelses-importtolden (MFN) for **afskallet ris**.

Endelig vedrører aftalen med Thailand, der blev godkendt af Rådet den 20. december 2005⁶, hovedsagelig metoden til beregning af MFN-importtolden for **sleben og delvis sleben ris**. Den blev også anvendt med tilbagevirkende kraft fra den 1. september 2005.

Selv om aftalen med USA ikke afsluttede forhandlingerne om artikel XXVIII, bliver den også behandlet i denne rapport, fordi den blev indgået inden for de samme rammer som de øvrige aftaler.

Følgende tabel indeholder de toldsats, der nu gælder for importen af ris, efter at de respektive aftaler er trådt i kraft.

Tabel 1: Bundne og anvendte toldsats for ris

Ristype	Bunden sats (EUR/T)	Anvendt sats (EUR/t)
Uafskallet ris (ikke omfattet af aftalerne)	211	211
Afskallet ris	65	30 – 42,5 – 65
heraf basmati	—	0
Sleben og delvis sleben ris	175	145 – 175
Brudris	128	65

2.2. Afskallet basmati-ris - aftaler med Indien og Pakistan

I aftalerne med Indien og Pakistan blev der fastsat følgende betingelser for toldfri, kontingentfri import af afskallet basmati-ris:

- Der kan importeres 9 sorter (4 pakistanske og 8 indiske, hvoraf 3 er fælles for begge lande).
- Importeret basmati-ris skal ledsages af et ægthedscertifikat udstedt af de indiske eller de pakistanske myndigheder.

⁴ Rådets afgørelse 2004/617/EF og 2004/618/EF (EUT L 279 af 28.8.2004, s. 17 og 23).

⁵ Rådets afgørelse 2005/476/EF (EUT L 170 af 1.7.2005, s. 67).

⁶ Rådets afgørelse 2005/953/EF (EUT L 346 af 29.12.2005, s. 24).

2.3. Afskallet ris - aftale med Amerikas Forenede Stater

I aftalen med USA blev der fastsat en årlig referencemængde på 431 678 t for importen af anden afskallet ris end basmati-ris. Denne referencemængde var resultatet af følgende beregning baseret på gennemsnitstal for 1999-2002:

- EU-25's import af afskallet ris fra alle oprindelseslande
- minus EU-25's import af afskallet basmati-ris
- forhøjet med 10 %
- plus EU-15's udførsel af sleben ris under proceduren for aktiv forædling til de 10 medlemsstater, der tiltrådte EU i 2004.

De årlige forhøjelser af referencemængden blev fastsat til 6 000 t for hvert af produktionsårene 2005/06, 2006/07 og 2007/08. Ifølge aftalen skal parterne for de følgende år forsøge at nå til enighed senest den 31. august 2008. Konsultationerne er imidlertid endnu ikke afsluttet mellem EF og USA.

Hvis importen af afskallet ris er mere end 15 % mindre end referencemængden i et givet produktionsår, anvender EF ifølge aftalen en toldsats på 30 EUR/t for de følgende seks måneder. Overstiger importen referencemængden med over 15 %, fastsættes toldsatsen for den følgende periode til 65 EUR/t. Er importen lig med referencemængden plus/minus 15 %, fastsættes toldsatsen for den følgende periode til 42,5 EUR/t.

Kommissionen undersøger to gange om året, om der er behov for at ændre importtolden for afskallet ris, og fastsætter i givet fald en ny toldsats fra henholdsvis september og marts. Den beregning, der foretages, når halvdelen af produktionsåret er gået, baseres på de mængder, som er importeret i produktionsårets første 6 måneder, og halvdelen af den årlige referencemængde.

Aftalen bygger på det princip, at importtolden forhøjes, når importen stiger og omvendt, for behørigt at beskytte EU's rissektor og samtidig åbne markedet for tredjelands.

EU's import af al afskallet ris, undtagen basmati-ris, fra alle oprindelseslande, hvad enten der er tale om præferenceimport eller ej, tages i betragtning ved beregningen af de importerede mængder. Dataene baseres på de importlicenser, som er udstedt i den pågældende periode.

2.4. Delvis sleben og sleben ris - aftale med Thailand

Aftalen om delvis sleben og sleben ris med Thailand indeholder en tilsvarende beregningsmetode som den for afskallet ris, men i forenklet udgave. Den årlige referenceimportmængde er fastsat til 337 168 t, hvilket svarer til den gennemsnitlige import af sleben og delvis sleben ris til EU-25 fra alle oprindelseslande i 2001/02 til 2003/04 forhøjet med 10 %. Aftalen indeholder ingen bestemmelser om årlige forhøjelser af denne referencemængde.

Ifølge aftalen anvendes der normalt en toldsats på 145 EUR/t. Ligger importen af sleben og delvis sleben ris mere end 15 % over den årlige referencemængde i et givet produktionsår, anvender EF dog en toldsats på 175 EUR/t i de følgende seks måneder. Ellers opkræves der fortsat en toldsats på 145 EUR/t for den følgende periode.

Lige som for afskallet ris gentages denne beregning, når halvdelen af produktionsåret er gået, baseret på de mængder, som er importeret i produktionsårets første 6 måneder, og 47 % af den årlige referencemængde (158 469 t). EU's import fra alle oprindelseslande, hvad enten der er tale om præferenceimport eller ej, tages i betragtning ved beregningen af de importerede mængder. Den toldsats, der fremkommer, er en MFN-toldsats, som gælder for al import af sleben og delvis sleben ris fra alle oprindelseslande undtagen import, der finder sted i henhold til præferenceordninger eller importkontingenter.

Derudover omhandler aftalen med Thailand et toldkontingent på 13 500 t sleben og delvis sleben ris til nultold.

2.5. Brudris - aftale med Thailand

I aftalen med Thailand blev den anvendte toldsats for brudris også fastsat til 65 EUR/t fra september 2005 (mod 128 EUR/t det foregående år). Desuden blev det tidligere toldkontingent på 80 000 t forhøjet til 100 000 t.

3. KONSEKVENSER FOR EU-MARKEDET

3.1. Data

Med henblik på en vurdering af aftalernes indflydelse omhandler denne rapport deres gennemførelse fra 2004/05 til 2007/08, der er det seneste fulde produktionsår, som der foreligger data for.

Ved udarbejdelsen af rapporten er der benyttet to komplementære kilder til at fastslå, hvor stor importen har været:

- importlicensdatabasen, der gør det muligt at skelne mellem præferenceimport og ikke-præferenceimport
- Comexdatabasen, der viser, hvilke mængder der reelt er importeret, i overensstemmelse med medlemsstaternes meddelelser til Eurostat. Mens det i Comexdatabasen kan ses, hvor importen har oprindelse, skelnes der ikke mellem præferenceimport og ikke-præferenceimport.

Til udarbejdelsen af opgørelsen og analyseringen af markedstendenserne er der anvendt Eurostatdata og andre meddelelser fra medlemsstaterne.

Importdataene for sleben ris i små pakninger er taget fra Kommissionens TAXUD-overvågningssystem, der blev indført i februar 2006. Der foreligger derfor kun data for to hele produktionsår, nemlig 2006/08 og 2007/08, og de henviser til de faktisk importerede mængder.

3.2. Importerede mængder på basis af udstedte licenser

3.2.1. Afskallet basmati-ris

Fra 2004/05 til 2005/06 lå importen af basmati-ris fast på 270 000 t, men den steg til 324 000 t i 2006/07 og til 368 000 t året efter.

Da basmati-ordningen havde været anvendt i fire produktionsår, var importen derfor steget med ca. 100 000 t (+36 %).

Tabel 2: Import af afskallet basmati-ris - udstedte licenser (t)

Produktionsår	Indien	Pakistan	I alt
2004/05	203 896	66 933	270 829
2005/06	217 630	53 196	270 826
2006/07	285 037	38 567	323 604
2007/08	269 087	99 073	368 160

3.2.2. Afskallet ris

Siden aftalen trådte i kraft, er den mængde afskallet ris undtagen basmati-ris, som der er udstedt importlicenser for, steget fra 398 121 t i 2004/05 til 550 741 t i 2007/08. En stor del af denne stigning på 37 % (148 778 t) skyldtes, at EU blev udvidet til at omfatte Bulgarien og Rumænien, der tilsammen importerede 78 985 t afskallet ris i 2004/05, før de tiltrådte EU.

Fra 2004/05 til 2007/08 var der derfor kun tale om en nettostigning i EU-importen på 70 000 t.

Den halvårslige justering af importtolden (i september og marts) havde indflydelse på antallet af importlicensansøgninger fra de erhvervsdrivende på forskellige tidspunkter af året. Hvis der fx forventedes en toldforhøjelse efter marts, blev der indgivet flere ansøgninger i februar for at udnytte den lavere told og omvendt.

I første halvdel af produktionsåret 2005/06 og 2006/07, hvor tolden var lav, blev der derfor gennemsnitligt udstedt licenser for 67 % af de årlige mængder. Selv om importen i første halvdel af begge produktionsår lå tæt på eller over den halvårslige referencemængde, lå den for hele produktionsåret under referencemængden for 2004/05 og 2005/06⁷.

Siden udgangen af 2007 har importtidspunkterne også ændret sig på grund af de eksportrestriktioner, som nogle af verdens vigtigste riseksportører har indført, fordi EU's erhvervsdrivende forsøgte at undgå forsyningsforstyrrelser.

I 2004/05 og 2005/06 kom ca. en fjerdedel af EU's import af afskallet ris fra USA. Importen faldt pludseligt, efter at man havde fundet LL Rice 601, en genetisk modificeret sort, der ikke er godkendt i EU⁸, i risleverancer fra USA i august 2006.

EU-importørerne er derfor gået over til at importere ris fra andre oprindelseslande som Thailand og Uruguay (henholdsvis 22 % og 13 % af den samlede import i 2007/08).

⁷ Situationen ser anderledes ud i 2008/09: importen var i første halvår (september 2008 – februar 2009) så meget lavere end i den foregående periode, at tolden blev nedsat til 42,5 EUR/t fra marts 2009. Større EU-slutlagre for produktionsåret 2007/08 bremsede importen, der også kan være blevet påvirket af finanskrisen.

⁸ I overensstemmelse med Kommissionens beslutning 2006/578/EF og 2006/601/EF blev medlemsstaterne pålagt at træffe de nødvendige foranstaltninger til at forhindre, at produkter, hvori der er påvist genetisk modificeret LL RICE 601, markedsføres i EU.

Tabel 3: Import af afskallet ris - udstedte licenser (t)

Produktionsår	1. halvår	2. halvår	I alt
2004/05	212 335	185 787	398 121
2005/06	288 203	128 679	416 882
2006/07	352 615	171 533	524 149
2007/08	307 448	243 293	550 741

3.2.3. Delvis sleben og sleben ris

Importen af delvis sleben og sleben ris steg gradvis indtil 2007/08, hvor der indtraf en pludselig stigning på 50 % (+150 000 t) i forhold til året før. Som følge heraf blev tolden i marts 2008 forhøjet til 175 EUR/t fra de 145 EUR/t, som den havde ligget på, siden aftalen trådte i kraft i september 2005⁹.

Tabel 4: Import af sleben og delvis sleben ris - udstedte licenser (t)

Produktionsår	1. halvår	2. halvår	I alt
2004/05	94 228	99 909	194 137
2005/06	123 923	122 081	246 005
2006/07	140 766	142 891	283 657
2007/08	203 597	227 842	431 438

3.2.4. Brudris

Importen af brudris steg fra 185 000 t i 2005/06 til et stabilt niveau på 240 000 t i 2006/07 og 2007/08¹⁰. Som følge af den høje kvalitet, som EU's egen risproduktion er af, er der et stort underskud af brudris på EU's marked. Desuden foregår en stor del af importen af brudris (over 55 % i gennemsnit) til nedsat told eller nultold inden for rammerne af præferenceordninger og toldkontingenter.

Tabel 5: Import af brudris - udstedte licenser (t)

Produktionsår	I alt
2004/05	123 191
2005/06	185 701
2006/07	240 365
2007/08	236 320

3.2.5. Import i små pakninger

Importen af sleben ris og delvis sleben ris i små pakninger faldt med 7 % fra 35 812 t til 33 275 t fra 2006/07 til 2007/08.

Ses der bort fra importmængder på under 500 t om året, var det kun importen i små pakninger fra Pakistan, der steg med over 25 %. Fra 2006/07 til 2007/08 steg den med 62 % fra 3 915 t til 6 326 t. Det svarer til den stigning på 58 % i den samlede import af sleben og delvis sleben ris fra Pakistan, der indtraf i samme periode fra 26 235 t i 2006/07 til 41 378 t i 2007/08.

⁹ I 2008/09 faldt risimporten generelt, og tolden for sleben ris blev igen nedsat til 145 EUR/t fra marts 2009.

¹⁰ I 2008/09 har importen indtil nu ligget 33 % over de tidligere års import.

3.3. EU-rismarkedet

3.3.1. Produktion

Fra 2004/05 til 2007/08 lå EU's risareal relativt stabilt på mellem 413 000 ha og 428 000 ha. Produktionen blev i et vist omfang omlagt fra indica til japonica som følge af en kombination af strukturelle og kortsigtede overvejelser. Arealet med indica blev midlertidigt reduceret på grund af dårlige vejrforhold i nogle områder¹¹.

I 2004/05 nåede produktionen med 1,68 mio. t udtrykt i sleben ris rekordhøjder, hvorefter den faldt til 1,54 mio. t i 2005/06 og igen steg til 1,59 mio. t i 2006/07. For EU-27 nåede risproduktionen op på 1,68 mio. t i 2007/08.

I perioden 2004/05 til 2007/08 faldt EU's indica-risproduktion med 178 000 t udtrykt i sleben ris. Denne nedgang i EU-udbuddet blev opvejet af importen af indica-ris. I samme periode steg japonica-produktionen tilsvarende, hvilket til dels skyldtes de to nye medlemsstaters produktion.

Interventionslagrene af uafskallet ris, der var på omkring 600 000 t i begyndelsen af 2004/05, var fuldstændigt nedbragt i 2007/08.

3.3.2. Forbrug

Før den sidste udvidelse lå EU-25's forbrug på mellem 2,3 og 2,4 mio. t ris (udtrykt i sleben ris) om året. Med Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse steg forbruget med 100 000 til 120 000 t. Forbruget i EU-27 ligger nu gennemsnitligt på omkring 2,5 mio. t om året.

3.3.3. Forarbejdede mængder

De mængder, som den europæiske industri har forarbejdet, kan beregnes som summen af EU's produktion af uafskallet ris og nettohandel med uafskallet og afskallet ris justeret med udviklingen i lagrene, alt sammen udtrykt i sleben ris.

De forarbejdede mængder har ligget nogenlunde konstant på 2,22-2,34 mio. t og afhænger mest af den mængde ris, der produceres i EU.

Det tyder på, at industrien har holdt stand og ikke er blevet skadet af de forskellige MFN-aftaler og præferencehandelsaftaler. Især synes den kraftige stigning i importen af sleben ris og delvis sleben ris i 2007/08 ikke at have haft nogen negativ indflydelse på industrien.

3.4. Markedspriser

3.4.1. Verdensmarkedspriser

Efter at prisen på Thai 100 % B, der betragtes som referenceverdensmarkedsprisen for indica-ris, havde svinget mellem 250 USD/t og 350 USD/t siden 2004, begyndte den i november 2007 at stige for i maj 2008 at toppe med 1 050 USD/t.

¹¹ I 2008/09 steg arealet med indica med 20 %.

Det skal bemærkes, at kun omkring 6-8 % af risproduktionen i verden handles internationalt. Derfor reagerer verdensmarkedspriserne meget kraftigt på selv små ændringer i markedslige vægten og i de politiske beslutninger. Desuden var de stærkt stigende priser på andre råvarer og den øgede efterspørgsel som følge af flere asiatiske landes beslutning om at etablere større rislagre kombineret med nogle af de største eksportørers eksportrestriktioner (Vietnam, Indien m.fl.) for at undgå inflation i fødevarerpriserne nok til at få priserne til at ryge i vejret. Efter at have toppet i maj 2008 faldt priserne på Thai 100 % B gradvis, men de er endnu ikke faldet til meget under 500 USD/t. Priserne på ris fra andre oprindelseslande som Vietnam er faldet til samme niveau som før de kraftige prisstigninger.

For japonica-ris skete der en tilsvarende stigning i samme periode. Da flere vigtige aktører ikke har været til stede på markedet i den seneste tid (eksportforbud i Egypten, tørke i Australien), har noteringerne for californisk japonica-ris ligget konstant højt på omkring 1 150 USD/t.

3.4.2. EU-priser

Siden 2003-reformen har priserne på uafskallet ris produceret i EU ligget et godt stykke over interventionsprisen (der er på 150 EUR/t) og har generelt fulgt en stigende tendens. I produktionsåret 2004/05 lå priserne relativt stabilt på mellem 160 EUR/t og 240 EUR/t afhængigt af oprindelsesland og ristype. I de følgende år skete der dog nogle dramatiske prisstigninger.

I 2006 steg den gennemsnitlige pris på italiensk japonica-ris til 293 EUR/t, hvilket skyldtes en kombination af lavere japonica-produktion og øget EU-efterspørgsel efter udvidelsen i 2004. Prisen på italiensk indica steg også til 235 EUR/t, mens de spanske priser stort set holdt sig uændret i forhold til året før.

Mens priserne på italiensk ris svingede meget i 2007, steg priserne på spansk ris hele året igennem, især for indica, hvor priserne steg til 240 EUR/t, hovedsagelig som følge af dårlige vejrforhold i Andalusien, som har en stor produktion af indica.

Det største prishop for uafskallet ris produceret i EU skete dog i 2008, da rispriserne steg til svimlende højder. I maj 2008 nåede prisen på italiensk indica og japonica helt op på 480 EUR/t, dvs. mere end tre gange interventionsprisen¹².

I andre producerende medlemsstater (Grækenland, Frankrig og Portugal) har priserne på uafskallet ris, selv om de ikke har nået samme højder, konstant ligget et godt stykke over interventionsprisen siden 2004/05. Interventionsorganerne har ikke foretaget nogen opkøb siden 2004.

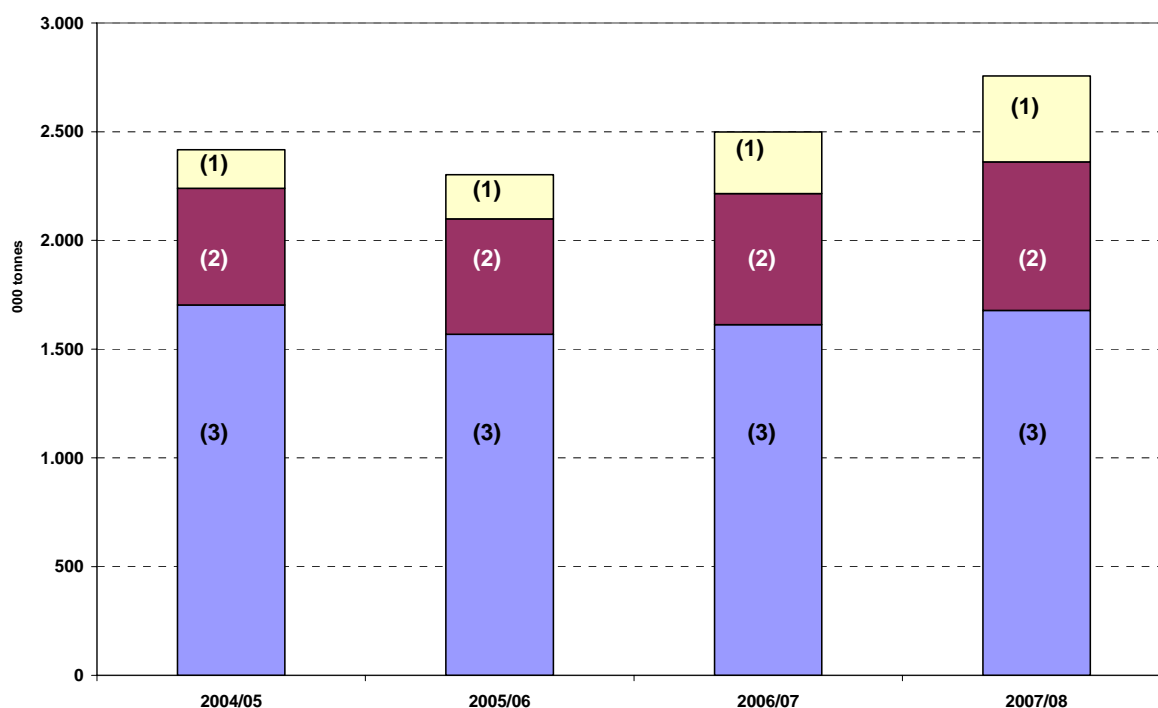
3.5. EU-risudbuddet

Mens EU's risproduktion generelt har været af samme størrelsesorden siden 2004/05, er importen relativt set steget. Importen af sleben ris og delvis sleben ris er steget kraftigere (fra 177 000 t i 2004/05 til 394 000 t i 2007/08) end importen af uforarbejdet ris (fra 537 000 t til 683 000 t i samme periode).

¹² Siden begyndelsen af produktionsåret 2008/09 har alle priserne på uafskallet ris i Italien og Spanien støt ligget på over 300 EUR/t og er i nogle tilfælde nået helt op over 500 EUR/t.

Den samlede risimport, udtrykt i sleben ris, steg fra 715 000 t i 2004/05 til 1 077 000 t i 2007/08. Dette skyldtes delvis, at Bulgarien og Rumænien tiltrådte EU.

Tabel 6: Opdeling af risudbuddet i EU-27 (udtrykt i 1 000 t sleben ris)

- (1) Import af sleben og delvis sleben ris)
- (2) Import af uafskallet og afskallet ris
- (3) EU-produktion

4. AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Generelt har aftalerne fungeret efter hensigten, fordi beskyttelsen af EU-markedet øgedes, når importen steg og omvendt.

Siden 2004 har ændringerne i EU's risproduktion snarere kunnet tilskrives vejrforholdene og producenternes valg frem for de importerede mængder. Importen er steget for at efterkomme den øgede efterspørgsel i EU.

Der er ikke sket ændringer i de mængder, som EU's risindustri har forarbejdet. I undersøgelsesperioden har aftalerne ikke haft nogen negativ indflydelse på EU's risforarbejdningsvirksomheder.

I 2008 nåede verdensmarkedspriserne på ris lige som priserne på andet korn dog nye højder, hvilket afspejledes i priserne på EU's indre marked.